

PAVLŮV LIST GALATSKÝM

Pavel, apoštol (poslaný ne od lidí ani skrze člověka, ale skrze Ježíše Krista a Boha Otce, který ho vzkřísil z mrtvých), ²a všichni bratři, kteří jsou se mnou, církvím v Galacii:

³Milost vám a pokoj od Boha Otce a od našeho Pána Ježíše Krista, ⁴který dal sám sebe za naše hříchy, aby nás vysvobodil z nynějšího zlého času podle vůle našeho Boha a Otce, ⁵jemuž buď sláva na věky věků. Amen.

Žádné jiné evangelium

⁶Žasnu, jak rychle se uchylujete od Toho, který vás povolal Kristovou milostí, k jinému evangeliu. ⁷Žádné jiné evangelium ale není; to vás jen ponoukají ti, kdo chtějí převrátit evangelium Kristovo. ⁸Kdyby vám kdokoli – ať už my sami nebo třeba anděl z nebe – kázal jiné evangelium než to, které jsme vám kázali, ať je proklet! ⁹Znovu opakuji, co jsme už řekli: Pokud vám někdo káže jiné evangelium než to, které jste přijali, ať je proklet!

¹⁰Chci si teď naklonit lidi, nebo Boha? Copak mi jde o lidskou přízeň? Kdybych se ještě snažil zalíbit lidem, nebyl bych Kristův služebník. ¹¹Ujišťuji vás, bratři, že evangelium, které jsem kázal, není z člověka. ¹²Nemám je převzaté ani naučené od člověka, ale skrze zjevení Ježíše Krista.

¹³Jistě jste slyšeli, jak jsem si počínal ještě jako stoupencem judaismu, jak nesmiřitelně jsem pronásledoval Boží církev a snažil se ji vyhladit. ¹⁴Ve svém národě jsem v judaismu předčil většinu svých vrstevníků, patřil jsem k nejhorlivějším stoupencům otcovských tradic.

¹⁵Bůh, který mě oddělil už v matčině lůně a povolal mě svou milostí, se ale rozhodl, ¹⁶že mi zjeví svého Syna,

abych ho kázal mezi pohany. Nespěchal jsem se tehdy poradit s tělem a krví, ¹⁷ani jsem nešel do Jeruzaléma za těmi, kteří se stali apoštoly dříve než já, ale odešel jsem do Arábie a později se vrátil do Damašku.

¹⁸Teprve po třech letech jsem přišel do Jeruzaléma, abych se seznámil s Petrem. Strávil jsem u něj dva týdny, ¹⁹ale s žádným jiným apoštolem jsem se nesetkal, kromě Jakuba, Pánova bratra. ²⁰Bůh je mi svědek, že vám nepíšu žádnou lež! ²¹Poté jsem odešel do Sýrie a Kilikie. ²²V judských církvích, které jsou v Kristu, mě osobně vůbec neznali. ²³Slyšeli jen, že „náš dřívější pronásledovatel teď káže víru, kterou předtím potíral,“ ²⁴a oslavovali kvůli mně Boha.

Bůh nikomu nestraní

2 Po čtrnácti letech jsem se pak vrátil do Jeruzaléma s Barnabášem a vzal jsem s sebou i Tita. ²Přišel jsem tehdy na základě zjevení. Sešel jsem se soukromě s významnými vůdci a seznámil je s evangeliem, které kážou mezi pohany, aby snad můj dosavadní ani další běh nebyl zbytečný. ³Žádnou obřízku tehdy nikdo nevucoval ani mému řeckému společníku Titovi. ⁴To jen ti vetřelci, ti falešní bratři se mezi nás vloudili, aby vyslídili svobodu, kterou máme v Kristu Ježíši, a aby nás ztrotčili. ⁵Ani na chvíli jsme jim neustoupili a nepoddali se, abychom pro vás ubránili pravdu evangelia.

⁶Pokud jde o ty, kdo jsou považováni za vůdce (ať už jsou cokoli, mě na tom nezáleží, Bůh nikomu nestraní), mně osobně nic nepřidali. ⁷Naopak uznali, že mi bylo svěřeno evangelium pro neobřezané, tak jako Petrovi pro obřezané. ⁸Ten, který působil skrze Petrovo apoštolství vůči obřezaným, působil přece i skrze mne vůči pohanům. ⁹Jakub, Petr a Jan, považovaní za sloupy církve, tedy poznali, jakou jsem dostal milost, a podali mně i Barnabášovi pravice jako společníkům s tím, že my půjdeme

k pohanům a oni k obřezaným. ¹⁰Chtěli jen, abychom pamatovali na chudé, o což jsem se opravdu pilně snažil.

Neodmítám tu milost

¹¹Když ale Petr přišel do Antiochie, otevřeně jsem se mu postavil. Jeho chování bylo odsouzeníhodné: ¹²ne dříve běžně jedl s pohany, ale když dorazili Jakobovi lidé, začal se držet zpátky a odděloval se, protože se bál obřezanců. ¹³Stejně divadlo začali hrát i ostatní Židé, až se tím jejich pokrytectvím nechal strhnout i Barnabáš.

¹⁴Když jsem uviděl, jak pokulhávají za pravdu evangelia, řekl jsem Petrovi přede všemi: „Ty že jsi Žid? Sám nejiš jako Žid, ale jako pohan! Proč tedy nutíš pohany k židovství? ¹⁵I když jsme rodili Židé, žádní hříšní pohané, ¹⁶víme, že člověka nemohou ospravedlnit skutky Zákona, ale jen víra v Ježíše Krista. Proto jsme sami uvěřili v Ježíše Krista, abychom byli ospravedlněni Kristovou vírou, a ne skutky Zákona. Skutky Zákona přece nikoho neospravedlní!“

¹⁷Když tedy hledáme ospravedlnění v Kristu, poněvadž se ukazuje, že i my jsme hříšní, znamená to, že Kristus napomáhá hříchu? V žádném případě! ¹⁸Kdybych znovu stavěl, co jsem předtím zbořil, usvědčoval bych sám sebe jako viníka. ¹⁹Díky Zákonu jsem ale pro Zákon mrtvý, abych byl živý pro Boha. ²⁰Jsem ukřižován s Kristem. Nežiji už já – Kristus žije ve mně! Svůj život v tomto těle žiji ve víře v Božího Syna, který si mě zamiloval a vydal za mě sám sebe. ²¹Neodmítám tu Boží milost. Spočívá-li totiž spravedlnost v plnění Zákona, potom Kristus zemřel zbytečně.

Skutky a víra

3 Blázniví Galatští! Kdo vás odloudil od následování pravdy? Vás, kterým byl Ježíš Kristus vykreslen před očima jako mezi vámi ukřižovaný! ²Chtěl bych se od vás dozvědět jedno: Přijali jste Ducha díky skutkům Zákona,

anebo díky víře v to, co jste slyšeli? ³Přišli jste o rozum? Začali jste Duchem, a teď končíte tělem? ⁴Tolik jste prožili – bylo to k ničemu, úplně k ničemu? ⁵Uděluje vám Bůh Ducha a působí mezi vámi zázraky díky skutkům Zákona, anebo díky víře v to, co jste slyšeli?

⁶Abraham, jak je psáno, „uvěřil Bohu a ten mu to počítal za spravedlnost.“ ⁷Z toho vidíte, že synové Abrahamovi jsou lidé víry. ⁸Písmo předvíдалo, že Bůh ospravedlní pohany na základě víry, a tak předpovědělo Abrahamovi: „V tobě dojdou požehnání všechny národy.“ ⁹Lidé víry tedy docházejí požehnání s věrným Abrahamem.

¹⁰Všichni, kdo spoléhají na skutky Zákona, jsou ale pod prokletím, neboť je psáno: „Proklet buď každý, kdo neplní a nedodržuje vše, co je zapsáno v knize Zákona.“ ¹¹Že Zákón před Bohem nikoho neospravedlní, je zřejmé z toho, že „Spravedlivý bude žít z víry.“ ¹²V Zákone ovšem nejde o víru, ale o skutky: „Člověk, který je plný, z nich bude žít.“

¹³Kristus nás vykoupil z prokletí Zákona, když se stal prokletím za nás (jak je psáno: „Proklet buď každý, kdo visí na dřevě“), ¹⁴aby tak Abrahamovo požehnání přišlo v Kristu Ježíši na pohany a abychom skrze víru přijali zaslíbení Ducha.

Zákón a zaslíbení

¹⁵Řeknu to po lidsku, bratři. Lidskou smlouvu po schválení také nikdo neruší ani k ní nic nepřidává. Totéž platí pro ¹⁶zaslíbení dané Abrahamovi a jeho semeni. Písmo tu neříká v množném čísle: „a semenům“, ale v jednotném: „a tvému semeni,“ čímž je míněn Kristus. ¹⁷Chci tím říci toto: Smlouvu vztahující se ke Kristu, dávno schválenou Bohem, nemůže Zákón zavedený po 430 letech zrušit, a odvolat tak zaslíbení. ¹⁸Vyplývá-li dědictví ze Zákona, nevyplývá už ze zaslíbení. Abrahama však Bůh obdaroval skrze zaslíbení.

¹⁹K čemu tedy Zákón? Byl přidán kvůli proviněním až do příchodu toho zaslíbeného semene. Byl vyhlášen pomocí andělů skrze prostředníka; ²⁰prostředník ovšem není pro jednoho, a Bůh je jeden. ²¹Je tedy Zákón proti Božím zaslíbením? V žádném případě! Kdyby tu byl Zákón, který by dokázal přinést život, potom by spravedlnost opravdu vyplývala ze Zákona. ²²Písmo ale zahrnuje všechny lidi pod hříchy, aby všem věřícím nabídlo zaslíbení založené na víře v Ježíše Krista.

Boží dědicové

²³Než přišla víra, byli jsme střezeni pod dozorem Zákona až do doby, kdy měla být víra zjevena. ²⁴Zákón nás jako pěstoun vychovával ke Kristu, abychom mohli být ospravedlněni vírou. ²⁵Po příchodu víry už ale nejsme pod pěstounem.

²⁶Všichni jste se vírou v Krista Ježíše stali Božími dětmi. ²⁷Všichni, kdo jste pokřtěni do Krista, jste se do Krista oblékli. ²⁸Nejde už o to, kdo je Žid nebo Řek, otrok nebo svobodný, muž nebo žena – všichni jste jedno v Kristu Ježíši. ²⁹A když jste Kristovi, jste símě Abrahamovo a dědicové podle zaslíbení.

4 Snažím se říci, že dokud je dědic nedospělý, ničím se neliší od otroka. Je sice pánem všeho, ²ale až do času určeného otcem zůstává pod poručníky a správci. ³Když jsme byli nedospělí, byli jsme i my takto zotročeni principy tohoto světa.

⁴Ale když se čas naplnil, Bůh poslal svého Syna, narozeného z ženy, narozeného pod Zákonom, ⁵aby vykoupil ty, kdo byli pod Zákonom, abychom přijali právo synovství. ⁶A protože jste synové, Bůh poslal do vašich srdcí Ducha svého Syna, volajícího: „Abba, Otče!“ ⁷A tak už nejsi otrok, ale syn, a když syn, pak také Boží dědic skrze Krista.

Bojím se o vás

⁸Dokud jste ještě neznali Boha, otročili jste těm, kdo přirozeně nejsou žádní bohové. ⁹Teď jste ale Boha poznali (lépe řečeno: Bůh poznal vás). Proč se tedy znovu obracíte k těm chabým a ubohým principům a chcete jim znovu otročit? ¹⁰Dbáte na dny, měsíce, období a roky! ¹¹Bojím se o vás, aby snad všechna moje dřina pro vás nebyla zbytečná.

¹²Bratři, prosím vás, buďte jako já; vždyt i já jsem jako vy. Nijak jste mi neublížili. ¹³Jak víte, na začátku jsem vám kázal evangelium v tělesné slabosti. ¹⁴I když můj stav byl pro vás zkouškou, nepohrdli jste mnou a neodmítli mě. Přijali jste mě jako Božího anděla, jako Krista Ježíše! ¹⁵Kam se podělo to vaše nadšení? Mohu dosvědčit, že kdyby to šlo, vyloupli byste si oči a dali mi je! ¹⁶Stal jsem se snad vašim nepřítelem, když vám říkám pravdu? ¹⁷Tamti o vás mají horlivý zájem, ale nemyslí to dobře. Chtějí vás odloučit ode mě, abyste horlili pro ně. ¹⁸Horlivost v dobrém je vždycky dobrá, a ne jen když jsem u vás.

¹⁹Děti moje, znovu vás v bolestech rořím, dokud ve vás nebude zformován Kristus. ²⁰Chtěl bych teď být s vámi a změnit svůj tón, neboť jsem nad vámi bezradný.

Dvě smlouvy

²¹Takže vy chcete být pod Zákonem? Povězte mi, slyšíte vůbec, co Zákon říká? ²²Je psáno, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně a druhého ze svobodně. ²³Ten z otrokyně se ale narodil jen podle těla, kdežto ten ze svobodně skrze zaslíbení.

²⁴Je to jinotaj: ty ženy jsou dvě smlouvy. Jedna je z hory Sinaj a tak jako Hagar rodí své děti do otroctví. ²⁵Tato Hagar představuje horu Sinaj v Arábii a odpovídá nynějšímu Jeruzalému, neboť je se svými dětmi v otroctví.

²⁶Nebeský Jeruzalém je ale svobodný, a ten je matkou nás všech. ²⁷Je přece psáno:

„Raduj se, neplodná, ty, jež nerodíš,
jásej a křič, jež nemáš bolesti!
Děti opuštěné je totiž mnoho,
více než té, jež muže má.“

²⁸Nuže, bratři, my jsme tak jako Izák dětmi zaslíbení. ²⁹Dnes je to stejné jako tehdy: ten narozený podle těla pronásleduje narozeného podle Ducha. ³⁰Co ale říká Písmo? „Vyžeň otrokyni i jejího syna. Syn otrokyně nebude dědit se synem svobodně!“ ³¹A tak, bratři, nejsme dětmi otrokyně, ale té svobodně.

Stůjte ve svobodě

5 V této svobodě, do níž nás Kristus vysvobodil, pevně stůjte; nenechte se znovu zapráhnout do otrockého jha. ²Já Pavel vám teď něco řeknu: dáte-li se obřezat, Kristus vám nebude k ničemu! ³Každému, kdo se chce dát obřezat, znovu potvrzuji, že musí dodržovat celý Zákon. ⁴Zbavili jste se Krista, vy všichni, kdo se ospravedlňujete Zákonem; odpadli jste od milosti! ⁵My ale očekáváme naději spravedlnosti skrze Ducha, na základě víry. ⁶V Kristu Ježíši přece nemá význam obřízka ani neobřízka, ale jen víra projevující se láskou.

⁷Běželi jste výborně. Kdo vás zastavil v následování pravdy? ⁸Ty přesvědčivé řeči nejsou od Toho, který vás povolává. ⁹Trocha kvasu nakvasí celé těsto! ¹⁰Jsem si o vás v Pánu jist, že se nenecháte přesvědčit; ten, kdo vás ale ponouká, neujde soudu, ať je to kdokoli. ¹¹Bratři, jestli i já dosud kážu obřízku, proč jsem tedy ještě pronásledován? Kříž by pak nebudil už žádné pohoršení. ¹²Ať se ti, kdo vás navádějí k obřízce, nechají rovnou vyřezat!

Žijte Duchem

¹³Ano, bratři, byli jste povoláni ke svobodě. Tu svobodu ovšem nemějte za záminku pro svou tělesnost, ale raději si navzájem v lásce pomáhajte. ¹⁴Celý Zákon je totiž obsažen v jediné větě: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ ¹⁵Když ale jeden druhého koušete a žerete, pozor, ať se navzájem nerozsápáte!

¹⁶Ríkám vám: Žijte Duchem a nepodlehnete tělesným sklónům. ¹⁷Tělesné sklony mří proti Duchu a Duch proti tělu; navzájem si odporují, abyste nemohli dělat, co chcete. ¹⁸Když jste však vedeni Duchem, nejste pod Zákonem.

¹⁹Projevy tělesnosti jsou zřejmé. Patří sem cizoložství, smilstvo, nečistota, nestydatost, ²⁰modlářství, čarování, nepřátelství, svárliivost, nevráživost, zloba, soupeřivost, roztržky, sekty, ²¹závidění, vraždění, opilství, obžerství a další podobné věci. Varuji vás; jak už jsem vám říkal, ti, kdo tohle dělají, nebudou mít podíl na Božím království.

²²Ovocem Ducha je pak láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, ²³mírnost a zdrženlivost. Tomu se žádný zákon nevyrovná. ²⁴Ti, kdo patří Kristu, ukřižovali svou tělesnost s jejími vášněmi a sklony. ²⁵Žijeme-li Duchem, pak se Duchem také řídíme. Nebudme ješitní, nesoupeřme spolu a nezávidme si.

Kristův zákon

6 Bratři, upadne-li někdo z vás do hříchu, vy duchovní mu pomozte v nápravě. Dělejte to ovšem ve vlídném duchu a každý si dávej pozor, abys sám nepodlehł pokušení. ²Neste břemena jedni druhých a tak naplňte Kristův zákon. ³Kdo si myslí, že je něco, a přitom nic není, ten si něco nalhává. ⁴Každý ať posoudí své vlastní jednání; ať se pak chlubí jen sám sobě a nesrovnává se s druhými. ⁵Každý musí nést svůj vlastní náklad.

⁶Kdo je vyučován Slovu, ať se dělí o vše dobré se svým učitelem. ⁷Neplette se, Boha nikdo neošálí. Člověk sklídí to, co zasel. ⁸Kdo zasívá pro své tělo, sklídí z těla záhubu; kdo zasívá pro Ducha, sklídí z Ducha věčný život. ⁹Nepřestávejme tedy konat dobro, neboť v patřičný čas budeme sklízet bez ustání. ¹⁰Dokud je čas, prokazujme dobro všem, a zvláště členům rodiny víry.

¹¹Podívejte se, jak vám velkými písmeny píšu svou vlastní rukou. ¹²Ti, kdo vás nutí k obřízce, se chtějí ukázat před lidmi a vyhnout se pronásledování pro Kristův kříž. ¹³Jsou sice obřezaní, ale oni sami Zákon nedodržují! Chtějí po vás obřízku, jen aby se mohli pochlubit vaším tělem. ¹⁴Já se však nechci chlubit vůbec ničím – kromě kříže našeho Pána Ježíše Krista, skrze něž je mi svět ukřižován a já světu. ¹⁵V Kristu Ježíši nemá význam obřízka ani neobřízka, ale jen nové stvoření. ¹⁶Na všechny, kdo se budou řídit tímto pravidlem, ať přijde pokoj a milosrdenství jakožto na Boží Izrael.

¹⁷Ať už mě s tím nadále nikdo neobtěžuje. Jizvy na mém těle jsou znamením, že patřím Pánu Ježíši. ¹⁸Milost našeho Pána Ježíše Krista s vaším duchem, bratři. Amen.